

Jégé Nádaši Ladislav
Autorka textu: Marta Balážová

Charakteristika jednou vetou:

Svojrázny literárny realista, hlavný a takmer jediný slovenský predstaviteľ naturalizmu, na rozdiel od francúzskych naturalistov však stavia proti „prírodnému“ charakteru protihráča, ktorý zastupuje civilizáciu, kultúru, či morálku.

Životopisné údaje:

Jégé, vlastným menom Ladislav Nádaši, slovenský prozaik, autor divadelných hier a publicista sa narodil 12. februára 1866 v Dolnom Kubíne. Pochádzal z rodiny advokáta Antona Nádašiho (jeho pôvodným priezviskom bolo Odrobiňák, pod maďarizačným tlakom si zmenil meno na Nádaši), ktorý bol v Dolnom Kubíne dlhoročným starostom. Ladislava práve otec zasvätil do štúdia jazykov a vzbudil v ňom záujem o literatúru. V roku 1883 maturoval na gymnáziu v Levoči. Počas štúdií utrpel vážny úraz nohy, ktorý mal následky po celý život. Po maturite začal študovať na lekárskej fakulte v Prahe. Mal plán odísť ako lekár medzi amerických Slovákov do Clevelandu, rodinné problémy (krach banky, v ktorej bol jeho otec riaditeľom) však jeho plány zmenili. Ako praktický lekár sa usadil v Dolnom Kubíne. Postupne sa stal obvodným, okresným, čestným stoličným a župným lekárom Oravskej župy, napokon ho vymenovali za zdravotného radcu. S výnimkou krátkeho pôsobenia v Bratislave (1924 – 25) prežil Jégé celý život v Dolnom Kubíne. Popri lekárskej profesii pracoval ako prispievateľ a redaktor v časopisoch Naša Orava a Orava, až po roku 1926 sa začal sústavne venovať literárnej tvorbe. Na jeho zdravotný stav nepriaznivo zapôsobili politické udalosti, ktoré sa priamo dotýkali aj jeho rodiny. Dcéra s manželom (ktorý bol Čech) a s rodinou sa musela po vzniku Slovenskej republiky vysťahovať do protektorátu. Jégé onedlho – 2.7. 1940 zomrel na srdcovú porážku.

Dielo:

Nádašiho literárne začiatky sú spojené s jeho štúdiom na pražskej lekárskej fakulte. Popri Kukučínovi, Tajovskom, Šrobárovi, Makovickom, Škarvanovi a iných bol aktívnym členom a viacnásobným funkcionárom študentského spolku Detvan. Pripravoval referáty o súčasnej európskej literatúre, bol vzdelaným a rozhľadeným kritikom a čoskoro začal sám literárne tvoriť. Pod pseudonymom Dr. Ján Grob (z jeho začiatkových písmen neskôr vznikol Nádašiho nový pseudonym Jégé), uverejňoval v Národných novinách, v Slovenských pohľadoch humoresky, črty a besednice, v ktorých pranieroval malomestskú spoločnosť a charakterové nedostatky svojich súčasníkov. V jeho dielach nechýbal humor, irónia a sarkazmus. Už vtedy uplatňoval kritickú, realistickú metódu zobrazovania, napr. v novele Výhody spoločenského života. Zaujímal sa nielen o literatúru, ale aj o sociálne dejiny, dejiny umenia, o filozofiu, psychológiu a nové objavy prírodných vied. Z európskych spisovateľov vzbudil jeho pozornosť najmä predstaviteľ francúzskeho naturalizmu Emil Zola, ktorý ovplyvnil neskoršiu Jégého tvorbu (tento pseudonym začal používať až po roku 1918). Napísal historické romány Adam Šangala a Svätopluk, historické novely a povesti Z dávnych časov, Wieniawského legenda, Kuruci, Jaríkovský kostol, Horymír, Magister rytier Donč, Rozličné osudy, Jedovaté kvety a Krásne časy rokoka. Vydal tiež zbierku historických noviel z čias renesančného Talianska a Itálie. Novely – rozprávky z oravského prostredia zhrnul v zbierkach Kozinský mlyn a Medzi nimi. Významnými dielami sú jeho spoločenské romány Cesta životom, Alina Orsághová a S duchom času. Jégé dokázal presne diagnostikovať mravné neduhy svojich súčasníkov, ich pudové (niekedy až zvieracie) správanie, s odvahou do tej doby nevídanou im nastavil zrkadlo do úradu, do krčmy i do spálne. Presne odpozorovaný

spôsob správania sa i reči, k tomu humor, satira a pichľavá irónia – to sú devízy Jégého diela. Menej úspešné boli jeho dramatické pokusy, bol však jedným z najprísnejších literárnych kritikov. Hodnotil a meral všetko, ako sám zdôrazňoval, „mierou svetovou“.

Chceš sa o Jégém dozvedieť viac? Klikni na VIAC

Podrobnejšie o niektorých dielach:

Svätopluk – Jégé v historickom románe neidealizuje hlavnú postavu – veľkomoravského kráľa Svätopluka, zobrazuje ho ako človeka so všetkými ľudskými nedostatkami. Spája sa v ňom zisťnosť s láskou k rodu, barbarstvo s napomáhaním pokroku, erotická vášnivnosť so sebadisciplínou a štátnickou rozvahou. Jégé v záujme svojej koncepcie niekedy skresľoval historické udalosti: napríklad poslal Svätopluka na čele posolstva k byzantskému cisárovi a dal mu tu možnosť spoznať vyspelú civilizáciu, čo sa v skutočnosti nestalo. Autor tým však ponúkol veľkomoravskému kráľovi impulzy pre politické, náboženské, administratívne a vojenské reformy a modernizovanie štátu. Jégého Svätopluk v záujme svojich štátnických zámerov neváha použiť brutálnu silu, ba nevyhýba sa ani vražde.

Adam Šangala – je historický román z čias náboženských bojov v 17. storočí. Dej sa odohráva na ceste Šangalu z Oravy do Žiliny, na Praskovského hrade, v Rovňanoch a v Trnave. Aj v tomto Jégého románe prevládajú pochmúrne, pesimistické tóny. Ide o historický pesimizmus – autorovo presvedčenie, že človek sa v podstate nemení. Román sa začína smrťou Adamovho otca a končí sa smrťou hlavného hrdinu. Autor často uplatňuje „poetiku náhody“, jej strojcom býva najčastejšie Šangalov druh Mihvok a Mefisto. Príroda vládne nad človekom, prírodné nad rozumným. Východisko vidí autor v názorovej tolerancii.

Cesta životom – v próze zo súčasnosti Jégé vyjadril skeptický pohľad na život spoločnosti na konci monarchie, pred vznikom Československej republiky, na národnú ľahostajnosť.

Román má jednoduchú kronikársku formu, je to rozprávanie o živote Jozefa Svoreňa, odnárodného Slováka. Svoreň je zrkadlom vtedajšej spoločnosti, je zbabelý, má strach, hlási sa k Slovákom i Maďarom, bojí sa zaujať stanovisko, v jeho správaní víťazí prosepečárstvo a intrigy. Keď po rozpade Rakúsko – Uhorska vzniká Československá republika, bez rozpakov je ochotný slúžiť aj tej, pokiaľ možno v čo najvyššej úradníckej funkcii. V literatúre sa často nestáva, aby bol hlavný hrdina úplne negatívnou postavou. Svoreň takou postavou je. Protihráčom mu je v románe doktor Búroš, ktorý vyjadruje autorove názory. Podľa Štefana Krčméryho málokde sústredil slovenský spisovateľ toľko černe ako Jégé v tejto próze. Z dnešného pohľadu je Cesta životom poučným historicko – filozofickým dielom.

Historické novely:

Jaríkovský kostol – jedna z najvydarenejších Jégého historických noviel, ktoré autor situoval priamo na Oravu. Neopísal v nej žiadnu konkrétnu historickú udalosť, je vtipným, satirickým návratom do histórie, ukazuje ako sa kedysi žilo. Keď sa v Jaríkovciach rozhodovalo o tom, či pôjdu do boja proti Poliakom alebo si postavili kostol, prehovoril obraz svätého Silvestra, pápeža, patróna obce a tak postavili kostol. Jaríkovčania peniaze nemali a tak ho postavili lacno – z dreva. Aj všetko do kostola chceli nadobudnúť bez peňazí. Obrazy a zvony si boli ukradnúť v Poľsku. Potom ich vyhodili a jaríkovčan Roman ukradol sochu svätého Jána v Kútoch. Čo im ešte chýbalo, išli si „vziať“ do Červeného Kláštora. Posledná výprava sa však skončila zle, v Poľsku ich prepadli zbrojnoši a šestnásť jaríkovčania zahynuli. V jaríkovskom kostole bolo všetko „jaríkovské“, ani kňaz nebol pravý, ale mladý

kapucín. To všetko sa vraj dialo za kráľa Mateja, ktorý mal iné starosti ako sa starať o oravskú dedinu a tak žili v duchu porekadla: Zďaleka kradni a zblízka sa žeň. Wieniawského legenda vznikla na námet z poľských dejín. Inšpirácia pre jej napísanie bola však dosť neobvyklá. Ako si v tejto súvislosti Jégé poznačil do zápisníka – viaže sa na hru na husliach jeho syna. Hral práve Wieniawského legendu (ide o dielo Legenda pre husle od poľského skladateľa a husľového virtuóza Henryka Wieniawského). Hudba spisovateľovi vnukla myšlienku literárne vyjadriť svoje pocity. Že napokon napísal historické dielo, to je najmä zásluha Štefana Krčméryho, ktorý Jégého presviedčal, že má podobne ako Jirásek talent písať historické žánre. Príbeh sa odohráva počas bojov pri rieke Dnester, kde kozáci bojujú proti Tatarom a Turkom. Boje tvoria rámec príbehu o vzdelanom a citlivom vojakovi Julianovi, ktorý súperí o lásku krásnej zajatkyne Jely s drsným dôstojníkom Tomajkom.

Magister rytier Donč – na túto historickú postavu zo začiatku 14. storočia upozornil Jégého Štefan Krčméry. Vo vyhranenej podobe sa v novele stretli protikladní hrdinovia - zápornou postavou je krutý Matúš Čák Trenčiansky, kladnou rytier Donč, ovplyvnený talianskou kultúrou, kde niekoľko rokov študoval. Donč nevie, aký je Čák nebezpečný, príde do Trenčianskeho zámku, lebo sa zaujíma o jeho neter Kláru. Matúš Čák sa obáva kráľa Karola Róberta, Donča podozrieva, že ho chce zradiť a je schopný dať ho popraviť. Okrem toho Klára ľúbi Čákovho obľúbenca, hlúpeho a zákerného Balašu. Donč sa Kláry nevzdá, s priateľmi ju unesie. Veľkou láskou a obetavosťou si napokon Kláru získa. Tá sa do Donča zaľúbi, odídu do Zvolena a zosobášia sa. Zmieria sa aj s Matúšom Čákom a žijú spolu až do smrti. Donč slúži kráľovi, je úspešný, bohatý. S Klárou je šťastný, jeho život s ňou však nie je ľahký. Stále má o ňu strach, pre jej krásu musí odolávať nebezpečenstvám – aj zo strany kráľa Karola Róberta. Jégé o Dončovi píše: „V uhorskej histórii sotva sa nájde iný muž, ktorý by bol s takou vytrvalosťou a s takým porozumením pracoval na zveladení kraja zvereneného jeho opatere ako Donč.“

Horymír – je historická novela z českých dejín, z doby rozprávkového kniežata Kresomysla – asi pred tisíc rokmi. Dvaja chlapci sa v horách zoznámia s troma dokaličenými prepustenými vojakmi, jeden je bez oka, druhý bez jednej nohy, tretiemu chýba ruka. Sú zlí, nebezpeční. Rytier Horymír chlapcov zachráni, vezme ich i vojakov do zajatia na svoj hrad. Ukáže sa, že mu môžu byť prospešní, verní. Spolu otvoria bane na striebornú rudu, chránia Horymíra, jeden z nich - Avar mu zachráni život pred hnevom kniežata Kresomysla.

Jedovaté kvety – pri písaní tejto novely Jégé vychádzal z konkrétnej historickej udalosti, o ktorej sa dozvedel z archívnych materiálov. Bolo to vypálenie dediny Veličná v roku 1683 vojskami Sobieského, ktoré tiahli cez Slovensko na pomoc Turkami obliehanej Viedni.

Alina Országhová - je spoločenský román z vysokoškolského prostredia.

Naturalizmus

Je filozofický smer, ktorý vysvetľuje prírodu ako základného činiteľa vývoja. V umeleckom diele predstavuje taký odraz skutočnosti, ktorý sa usiluje reálne, na základe faktov zobrazovať javy také, aké sú. Koncom 19. storočia sa vo Francúzsku vyvinul celý smer literárneho naturalizmu na čele so spisovateľom E. Zolom, ktorému išlo o verné zobrazenie života, obzvlášť jeho negatívnych javov. Mal veľa spoločného s kritickým realizmom druhej polovice 19. storočia. Naturalizmus ako literárny prúd vniesol do tvorby určitú vecnosť a dokumentárnosť, aj niektoré predtým obchádzané alebo neobvyklé témy (napríklad z prostredia nízkych sociálnych vrstiev, oblastí ľudských pudov a „slepých“ vášní, nízkeho, temného, psychopatologického v človeku

a pod). Naturalistický princíp sa uplatňoval tiež vo filme a vo výtvarnom umení, kde sa ním označoval optický prepis, kopírovanie podoby krajiny, ľudí a vecí bez hlbšieho citového vzťahu a umeleckého stvárnenia témy.

Úryvky:

Svätopluk – úryvok

Knieža sa mohol stať byzantským cisárom. Ozaj, čo ho ťahalo do našej biedy a do našich starostí?

Svätopluk, zastávajúc, prešiel v zamyslení po izbe a zastal pred Holešom. - Milší sú mi známi chudáci ako cudzí boháči. Majú starosti i Byzantínci. Čo sa mám biť za nich, keď sú mi práve takí chudí ako Arabi, Peržania, Góti, Bulhari a iní ich nepriatelia? U nás poznám našich a poznám i Nemcov. Ich útlak cítim vo všetkých údoch, ich ruky nám na všetko siahajú, ich krajina nám ako múr odoberá svetlo i dych. Natískajú nám novú vieru – uznáme, lepšiu, ako je staré pohanstvo, ale nie aby nás pozdvihli, ale aby nás zotročili a vykoristili. Oni chcú byť našimi kňazmi, nie aby nás voviedli do neba, ale aby nás opanovali. – Milšia mi je podľa svojho i bieda ako bohatstvo podľa nemeckej vôle, - riekol, kývajúc hlavou Slavomír. Holešovi sa rozpálila tvár: - Nedám svoj rod za nijaké náboženstvo!

Svätopluk zaškrípал zubami, zaťal päste a zašepkal zúrivo: - Nezniesiem útlak, nebudem slúžiť horším, chcejúcim ma zotročiť; radšej zahyniem!

Adam Šangala – úryvok

Chalupa Šangalovie stála na niekoľko sto krokov vzdialená od svahu vysokých brál, pokrytých ihličinou a smrekmi, spomedzi ktorých vyčnievali skaliská najrozličnejšej podoby, niektoré boli ako veže, iné ako akési čudné sochy. Obďaleč od chalupy bol kúsok veľmi hustého hájika, tvoreného pošmúrnymi smrekmi, ktoré boli až po samú zem husto chvojím zakryté. Bolo na nich vidno, že sa ich nikdy nikto nedotýka. Ale ktože by sa i opovážil ísť do mŕtvych smrekov, keď tam pred mnoho – mnoho rokmi Majduľa svoje živé dieťa zakopala, ktoré od tých čias máta. Už nejedného nastrašilo či plačom, či svojím zjavom. Kto ho počul alebo zazrel, ten mal iste zlý deň, toho musela nejaká nehoda stretnúť. Je to nešťastný kút, ktorý Majduľa, keď ju železnými rozpálenými kliešťami trhali, mnohonásobne prekliala. Starý Macák bol dal i kríž pred Mŕtve smrekky postaviť, plechového Krista až zo Žiliny doniesol naň, farár ho vysvätil, a to všetko nepomohlo; hneď nasledujúcu noc po postavení povstal ukrutný víchor, ktorý vyvrátil kríž takým bezbožným spôsobom, že spadol na Spasiteľa a zapučil ho do bahna. Pán farár rozkázal kríž odniesť a pred kostolom postaviť, lebo na tom prekliatom mieste by ho zlé moci – tu sa pán farár a za ním všetci prítomní prežehnali – len ešte väčšmi pohanili.

Adam sa uzhovoril s materou, že pôjde vo štvrtok, ale zasa nešiel, lebo ráno, keď vstával, veľký krížový pavúk spustil sa naň.

Aby nebol ďalej hatený v odchode, uzniesli sa, že v nedeľu ráno pôjde do kostola, vyspovedá sa, pôjde na prijímanie a potom, prenocujúc u Pavla Ondruliaka, pôjde v meno Božie na cestu.

I urobil, ako sa uzhovoril a v nedeľu Mara s deťmi s ukrutným nárekom vypravádzala Adama do kostola.

Cesta životom – úryvok

Keď som prišiel domov zo štvrtej triedy, dozvedel som sa, že cez rok najmladší brat Paľko umrel. Bola to v našej rodine taká všedná udalosť, že otec nepovažoval ani za hodné mi to napísať. Alebo možno i zabudol na to. Veď mi i tak mnoho listov nevypisoval, len na poštovej poukážke, keď mi posielal moje tri zlatky a päťdesiat

grajciarov mesačne, mi vše pripísal niekoľko slov. Paľko mal zo tri roky, keď umrel; celý jeho život bol len trápenie. Nuž dobre sa mu stalo, keď odišiel.

V tie vakácie sa stalo, že keď som prišiel jedného dňa na poludnie domov, zastihol som Žofku Pipánovie plačúc v pitvore. - Čože je, Žofka, čo plačeš?

Žofka utrela si zásterkou nos a oči a ukázala hlavou na prednú izbu. - Chod' len dnu, uvidíš! Už v pitvore bolo počuť matkin nárek. V izbe sedel otec pri stole, hlavu mal opretú o päsť, hľadel do akýchsi písom na stole a smial sa. Otec sa všetkému smial, ale teraz bol ten smiech celkom inakší ako obyčajne. Mať úbohá, utrápená, chudá, zalamovala zrobenými rukami a chodila zúfalo po izbe. - Čo si len teraz počneme, čo si počneme? To je všetko tvoja ľahkomyselnosť. Čo som sa ti nahovorila: Nepodpisuj tie veksle, navnivoč vyjdeme! Mladší brat a sestra sa z kúta veľkými očami dívali na rodičov, boli zobrašení, ale neopovážili sa ani skuknúť.

Jaríkovský kostol – úryvok

Kráľ Matej bol i múdry i spravodlivý, a jednako sa dosť nezdooby narobilo i pod jeho vládou. Po prvé, mal i on dosť starostí so sebou. Veru sa pre svoju druhú, pyšnú ženu, ktorú si až hen z Talianska doviedol, neraz škrabal za ušami a myslel na porekadlo, ktoré už i v jeho časy svätú pravdu hovorilo: Zďaleka kradni a zblízka sa žeň! Po druhé, viac chytal ako mohol udržať. Mal na krku Turkov, a jednako naľahoval sa i so susedmi. Tu naháňal rakúskeho Fridricha, tu zasa zapáral, celkom podaromnici, i do svojho bývalého test'a Jura Poděbrada, ktorý sa mu verabože nedal.

Kdeže by bol mal kedy starať sa o to, čo sa deje v oravskej dedine, blízko poľskej hranice, keď ani oravský župan nemal o tom poňatia?

A tak sa stalo, že si Jaríkovčania postavili kostol bez jeho vedomia, i že si ho, ako sa patrí, zariadili oltármi, obrazmi a sochami. Každý povie, že je to chvályhodný skutok. Pravdaže, len v tom je chyba: ako to urobili? Obávam sa, že keď to videl najoboznamenejší apoštol na zemi, svätý Peter, dosť sa nahmkal a natriasol hlavou. Nuž ale čo má vo svojej biede urobiť chudobný človek? Keď ťa bieda dotíska, pomáhaš si, ako vieš.

Myšlienky:

„Namýšľam si, sotva pozná iný Slovák svetovú literatúru tak ako ja.“
(Jégé – z listu Terézii Vansovej z roku 1927)

„Mnohí rozumní ľudia detinsky nenávidia Zolu preto, že pesimisticky kreslí ľudí, odvodiac i pekné skutky od špatných, alebo každodenných pohnútok. Zola si tu počína ako lekár, ktorý nelieči nemoc samu, ale odhaľuje jej sídlo a ukazuje, v čom záleží.“

(Jégé – ešte ako Ján Grob, počas štúdia v Prahe – z kritickej reflexie, obhajoby Zolu)

„Nádaši vtedy ani netušil, že v mnohom bráni sám svoju neskoršiu tvorbu, že Grob bráni Jégého.“ (Ján Marták)

„Kým sa jeho generační druhovia nadchýnali Levom Tolstým, jeho románmi, ale aj moralistickými poviedkami, a trápili ich problémy slovanstva, Jégé referoval o Zolovom románe Thérèse Raquin a napísal pozitívny článok o ďalšom Zolovom diele Peniaze. A to v čase, keď sa Zolova tvorba na Slovensku pokladala za pornografiu. Jégé nazýval ironicky človeka „kráľom zvierat“ a pokladal ho za posledný vývinový stupeň biologickej revolúcie. Bol skeptický k akejkolvek ľudskej nezištnosti, morálke a idealizmu. Čitateľa presviedčal o tom, že keď z človeka spadne civilizačná „glazúra“, a tá je veľmi tenká, objaví sa nahé zviera. Túto filozofiu vtelil do literárnych postáv. Naprostá väčšina z nich koná z nízkych pohnútok („málo je dobrých“). Nad

rozumom a svedomím takmer vždy vyhrajú pudy a vášne. Zámerne im pripravuje situácie, v ktorých sa prejaví ich „zvieracia“ prirodzenosť. V slovenskej kultúre, ktorá v časoch Jégého vstupu do literárneho života plnila národnoobranú úlohu, sa tento autor chápal skôr ako vybočenie z radu, než legitímny pokračovateľ realistickej línie.“ (Vladimír Petrík)

„Celá literárna tvorba Nádašiho, spred tridsiatky i po päťdesiatke, vyrastá viditeľne z jednej duše, ktorá na svet hľadí zo zorného uhla determinizmu. Nemysli si, človeče, že sám formuješ svoj život. Hodený si do žeravej vyhne a na nákovu, kde formuje ťa osud neúprosnými údermi svojho kladiva. Lístok si schytený zo stromu a nevieš, kam ťa vetry zavejú. Život človeka je výsledkom vnútorných, neovládateľných pudov a zhody okolností. Toto je, čo je v tvorbe Nádašiho celkom povedomé; hľadisko, z ktorého skúma, analyzuje i predstavuje život.“ (Štefan Krčméry)

„Jégé postihol v plnosti rozpory spoločenské. Skôr ako na boj proti prírode sa ľudia sústreďujú na boj proti sebe. Veľká väčšina ľudstva žije preto v biede sociálnej a mravnej. A „šťastná menšina“? Má výsady, v sociálnej biede nežije, ale jej bieda mravná nie je menšia; keď sa uvoľní spod uzdy kultúry, keď z nej spadne „glazúra“, ukáže sa v plnej nahote ako vrstva, ktorá nepozná nijakej morálky. Jégé rád posudzuje najmä jej príslušníkov aj čo sa týka rozumových kvalít; a najčastejšie mu vychodia ako - hlupáci.“ (Alexander Matuška o Jégého kritikách)

„Pravý Jégé nie je ten, čo ide vpredu a volá, ale ten, čo ide vzadu a plieska bičom; skutočný Jégé nie je už ani moralista, lež priam mizantrop; pravý a skutočný Jégé predstavuje človeka ako určovaného a vedeného pudmi, tým nižším v ňom, a život mu je prinajmenej dozaista aspoň komédia, keď už nie aj maškaráda. A tento Jégé toto svoje presvedčenie nezastiera a nezatajuje, vyslovuje ho, stelesňuje ho, naopak, bez zvláštnych zábran, bez toho, aby si opatrnícky ukladal vnútornú cenzúru. V dôsledku tohto ustrojenia je Nádaši – Jégé v slovenskej literatúre čímsi – a nehovorí sa to tu vari po prvý raz – ako enfant terrible; porovnateľný v tom z predchodcov len so Záborským a zo súčasníkov len s Jankom Jesenským; „ľahší“ v pomere k prvému, ťažkopádnejší vzhľadom na druhého.“ (Alexander Matuška)

„Vo svojich literárnych dielach, o ktorých si nenamýšľam, že by dosahovali stupeň dokonalosti, ktorý ja sám požadujem od umeleckého diela, je mojou snahou kresliť ľudí ako maliar, alebo ako karikaturista. Nahliadam, že sú ľudia poväčšine slabí, smiešni, že sú vedení chťičmi, nie rozvahou, že mravnosť považujú vo svojom najúprimnejšom vnútri len za hlúpe sekýrovanie. Každá práca vyrastie vo mne ako dieťa v materi. Niečo zachytí moju pozornosť, alebo vzbudí môj záujem a pomaly to rastie, až sa to žiada na papier. Spracovanie je spojené so značnou námahou a som rád, keď mám prácu z krku, počas ktorej sa vždy zapovedám, že by som bol huncútom, keby som si ešte i druhý raz vzal takú starosť na hlavu. Ale je to so mnou, ako so slabou ženou: príde zase záchvat lásky a ja mu podľahnem...“ (Jégé o sebe)

Zaujímavosť:

Jégé ako lekár v Dolnom Kubíne sa dlhší čas staral aj o zdravie básnika Pavla Országha Hviezdoslava. Bol tiež pri posledných chvíľach jeho života. Obaja sú pochovaní na cintoríne v Dolnom Kubíne.